

Action funded by the European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Către o economie verde în

Republica Moldova

Activitățile programului EU4Environment
în curs de desfășurare – 2019-20

Action implemented by:

Către o economie verde în Republica Moldova: Activitățile programului EU4Environment în curs de desfășurare – 2019-20

Începând din 2019, Programul EU4Environment finanțat de UE sprijină Republica Moldova (în continuare denumită „Moldova”), precum și celelalte cinci țări ale Parteneriatului Estic (PE), în procesul de transformare ecologică. Programul contribuie la păstrarea capitalului lor natural și la îmbunătățirea bunăstării ecologice a oamenilor prin susținerea acțiunilor legate de mediu, demonstrarea și crearea de oportunități pentru o creștere mai ecologică, precum și instituirea mecanismelor pentru o mai bună gestionare a riscurilor și impactului asupra mediului.

Pe parcursul anului 2020, activitatea a fost în mod considerabil afectată de pandemia COVID-19. În pofida acestei provocări mondiale fără precedent, în cadrul programului au fost realizate activitățile planificate și au fost generate mai multe rezultate concrete.

Această broșură scoate în evidență activitățile din cadrul programului EU4Environment din perioada 2019-20, prezentând rezultate concrete în Moldova și la nivel regional.

Proces decizional mai verde

● Dialogul interministerial cu privire la economia verde:

Grupul de lucru inter-ministerial pentru promovarea dezvoltării durabile și economiei verzi în Moldova a depus în continuare eforturi pentru a spori vizibilitatea economiei verzi în țară, analizând progresele înregistrate în cadrul programului EU4Environment și discutând noile priorități, cum ar fi ecoinovarea și etichetarea ecologică.

● Curs de instruire introductiv în domeniul economiei verzi:

Versiunea română a cursului online (disponibilă

pentru funcționarii publici și publicul larg) a fost lansată în cadrul evenimentului „Economia verde – Fabricat în Moldova”.

- **Curs de instruire aprofundat în domeniul economiei verzi:** Nouă funcționari publici au participat la un curs online adaptat. Ei au învățat cum să examineze, analizeze și integreze abordări privind economia verde, precum și consumul și producția durabile în cadrul politicilor și strategiilor naționale și sectoriale.

ȘTIAȚI CĂ? ESM și EIM: În 2020, EU4Environment a sprijinit Moldova în efortul de a-și aduce legislația privind evaluarea impactului asupra mediului (EIM) în conformitate deplină cu Directiva EIM modificată (2014/52/UE) și Convenția de la Espoo. De asemenea, programul ajută țara să aducă legislația privind evaluarea strategică de mediu (ESM) în conformitate deplină cu Directiva ESM a UE (2001/42/CE) și Protocolul cu privire la ESM al CEE-ONU.

Serviciile ecosistemice și mijloacele de subzistență

- **Biodiversitatea și silvicultura durabilă:** Uniunea Europeană și Banca Mondială au semnat un acord la sfârșitul anului 2020, care permite Băncii Mondiale să se alăture programului EU4Environment în 2021. Această activitate va susține serviciile ecosistemice și mijloacele de subzistență în cele șase țări ale PE, inclusiv Moldova. Activitățile vor consolida Rețeaua Emerald și

gestionarea ariilor și zonelor protejate existente. De asemenea, ele vor contribui la o conservare mai bună a pădurii și o utilizare durabilă a resurselor acestora, prevenirea comerțului ilegal și informarea cu privire la noile instrumente financiare pentru gestionarea durabilă a pădurilor și serviciilor ecosistemice.

Economia circulară și noile oportunități de creștere

- **Reciclarea deșeurilor și campania națională în cadrul Săptămânii Verzi Europene în Republica Moldova:** Pe parcursul Săptămânii Verzi Europene 2020, EU4Environment a ajutat Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului să lanseze o nouă activitate de reciclare a deșeurilor.
- **Achiziții publice durabile (APD):** EU4Environment a sprijinit Agenția Achiziții Publice în examinarea progresului cu privire la introducerea prevederilor APD în legislația în domeniul achizițiilor publice. În rezultatul examinării au fost identificate etapele pentru integrarea APD în procedurile de achiziții din țară.

- **Promovarea etichetării ecologice:** EU4Environment și partenerul local „EcoContact” au evaluat sistemul de etichetare ecologică și au sprijinit elaborarea unei foi de parcurs pentru reglementarea etichetării ecologice. Ei au prezentat rezultatele în cadrul unui atelier de lucru în fața a mai mult de 50 de participanți. De asemenea, EU4Environment a inițiat alinierea Regulamentului național privind etichetarea ecologică la directiva europeană.

ȘTIAȚI CĂ? Zonele economice libere (ZEL): Potrivit unui raport al Ministerului Economiei și Infrastructurii, ZEL contribuie tot mai mult la dezvoltarea economiei naționale în pofida pandemiei COVID-19. Raportul a cuprins primul semestru al anului 2020. În 2021, EU4Environment va susține studiile de fezabilitate pentru aplicarea Cadrului Internațional al Parcurilor Eco-industriale (EIP) în două parcuri industriale și ZEL selectate.

Condiții concurențiale echitabile în domeniul mediului

- **Lansarea unui instrument de autoevaluare pentru antreprenori:** EU4Environment a elaborat o platformă care arată întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) din Moldova cum să îmbunătățească eficiența utilizării resurselor și performanța de mediu, sporind competitivitatea între acestea prin reducerea costurilor. După completarea unui chestionar online, antreprenorii primesc recomandări personalizate bazate pe caracteristicile întreprinderii lor.
- **Lansarea noului program cu privire la ecologizarea IMM-urilor:** Un nou program tinde să sprijine companiile în planificarea și implementarea practicilor prietenoase mediului și extinderea lor pe alte piețe. Prin intermediul acestui program, implementat de Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM), mai multe IMM-uri au început deja ecologizarea operațiunilor lor.
- **Evaluarea progresului înregistrat cu privire la ecologizarea IMM-urilor:** Evaluarea, parte componentă a Indicelui politicilor de reglementare a activității IMM-urilor, a demonstrat că Moldova a realizat progrese în domeniul ecologizării IMM-urilor, în special prin intermediul Programului de promovare a economiei verzi pentru anii 2018-20.
- **Facilitarea investițiilor publice verzi cu accent pe transportul public urban curat:** EU4Environment a sprijinit Programul pentru transport public curat lansat de Moldova prin dezvoltarea capacităților în mod direcționat și centrat pe practică. Acest fapt permite funcționarilor publici să implementeze programul elaborat, precum și să gestioneze mai bine cheltuielile publice verzi.

- **Îmbunătățirea operațiunilor Fondului Ecologic Național:** EU4Environment a ajutat Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM) să consolideze Fondul Ecologic Național prin elaborarea unui nou manual operațional. Etapele ulterioare ale procesului au fost discutate în cadrul atelierului de lucru cu privire la fondurile ecologice naționale pentru promovarea investițiilor verzi.
- **Colectarea datelor pentru anii 2010-19 cu privire la subvențiile pentru combustibili fosili pentru baza de date a OCDE-AIE:** Includerea Moldovei, alături de alte țări ale PE, în baza de date a OCDE-AIE cu privire la subvențiile pentru combustibili fosili reprezintă o etapă importantă în asigurarea transparenței în acest domeniu. De asemenea, acest fapt recunoaște eforturile guvernelor PE de a dezvălui informațiile cu privire la quantumul sprijinului guvernamental acordat sectorului energetic în aceste țări.
- **Deblocarea potențialului pieței obligațiunilor verzi:** Lucrarea analizează posibilitatea utilizării obligațiunilor verzi pentru a mobiliza resurse suplimentare pentru tranziția la o economie rezilientă și cu emisii reduse de dioxid de carbon.
- **Consolidarea capacităților administrative ale sectorului mediului:** Analiza a fost inițiată pentru a evalua capacitățile administrative de ecologizare a economiei și a identifica lacunele și reformele recomandate.
- **Actualizarea setului național de indicatori ai creșterii verzi elaborați de OCDE:** EU4Environment ajută la actualizarea indicatorilor creșterii verzi pentru a măsura mai bine progresul realizat cu privire la ecologizarea economiei Moldovei.

ȘTIAȚI CĂ? Datele cu privire la subvențiile pentru combustibilii fosili, pentru perioada 2010-19 pentru țările PE, inclusiv Moldova, sunt disponibile în baza de date a subvențiilor pentru combustibilii fosili și integrate în baza de date a OCDE cu privire la indicatorii creșterii verzi. Spre exemplu, sprijinul total pentru combustibilii fosili în Moldova în 2018 a reprezentat 0,63% din produsul intern brut. Tot sprijinul public a fost direcționat către consumatorii de combustibilii fosili. Accesați: <https://stats.oecd.org/>

Aspecte esențiale ale intervențiilor ecologice în Moldova în perioada COVID-19

Anul 2020 a fost marcat de provocarea mondială fără precedent, cauzată de pandemia COVID-19, care a afectat sănătatea și situația socio-economică din toate țările lumii. Scăderea remitențelor din cauza măsurilor de izolare și rata înaltă a șomajului în țările care primesc migranți au avut un impact negativ asupra Moldovei, unde remitențele reprezintă 16% din produsul intern brut (PIB). Extinderea sectorului informal (28,9% din rata încadrării în câmpul muncii) agravează și mai mult impactul socio-economic al pandemiei. Fondul Monetar Internațional a estimat că PIB-ul Moldovei se va reduce în perspectivă până la -4,5% în 2020, în comparație cu 3,6% în 2019, înainte de a ajunge la 4,1% în 2021.

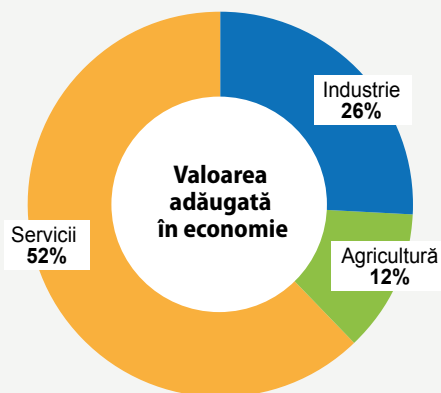
Drept răspuns la recesiunea economică, Moldova a întreprins măsuri de urgență pentru a atenua consecințele socio-economice ale pandemiei. Unele dintre aceste măsuri, indicate mai jos, au drept scop promovarea obiectivelor de mediu:

- **Planul de acțiuni pentru atenuarea efectelor pandemiei:** Ministerul Economiei și Infrastructurii din Republica Moldova a elaborat un plan de acțiuni pentru a aborda consecințele pandemiei. Acest plan include trei componente, care integrează obiectivele de mediu: reducerea impactului asupra mediului de afaceri; promovarea redresării economice și consolidarea rezilienței economice.
- **Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030”,** aprobată de guvern în iunie 2020, include promovarea priorităților de mediu. Capitolul 10 cuprinde obiective și indicatori de mediu importanți: asigurarea dreptului fundamental la sănătate și un mediu sigur, promovarea economiei verzi și circulare, precum și realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă din domeniul mediului. Strategia a fost prezentată parlamentului pentru adoptare.
- **Acordul de Asociere Republica Moldova – UE și Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023:** În cadrul acestor documente, Moldova continuă implementarea acțiunilor vizate în gestionarea deșeurilor, responsabilitatea extinsă a producătorului, promovarea economiei verzi și circulare, monitorizarea calității aerului, reducerea emisiilor industriale, EIM și conservarea biodiversității. Noua Agendă de asociere pentru 2021-27 preconizează integrarea prevederilor Pactului Verde European în politicile și acțiunile naționale asociate.
- **Sprrijinirea afacerilor:** Guvernul a adoptat un ansamblu complex de măsuri economice pentru diminuarea impactului pandemiei. Toate programele de stat pentru sprijinirea afacerilor sunt în continuă desfășurare, inclusiv noile inițiative coordonate de ODIMM, cum sunt programul de digitalizare a IMM-urilor. Măsurile economice post-COVID-19 întreprinse de Ministerul Economiei și Infrastructurii vizează redresarea verde, inclusiv prin intermediul Programului Național de Ecologizare a IMM-urilor (a se vedea mai jos).

CONTEXT SOCIO-ECONOMIC

Populația, 2019: 4.043 mil.

PIB real pe cap de locuitor, 2019: 7.653 USD 2015

● Programul Național de Ecologizare a IMM-urilor:

Acest program a fost lansat de ODIMM cu sprijinul EU4Environment în iunie 2020. El oferă sprijin metodologic și financiar oamenilor de afaceri prin îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor referitoare la utilizarea eficientă a resurselor, oferirea de stimulente economice pentru a încuraja IMM-urile să desfășoare acțiuni ecologice și consilierea cu privire la implementarea standardelor internaționale și certificarea prin intermediul etichetelor ecologice. Ca parte integrantă a procesului de consolidare a capacităților și instruirii, acesta a ajutat 47 de întreprinderi să elaboreze planuri pentru ecologizarea proceselor lor de producție.

● Îmbunătățirea eficienței utilizării energiei și resurselor:

Moldova planifică să eficientizeze utilizarea energiei și resurselor, să reducă poluarea și să asigure sănătatea publică pentru a ajuta companiile locale să devină mai durabile și mai competitive.

Pentru a sprijini Moldova în aceste eforturi, EU4Environment a desfășurat o consultație online la nivel de țară cu funcționarii publici. Participanții au analizat situația țării din perspectiva pandemiei COVID-19 și au discutat modul în care să adapteze activitățile EU4Environment pentru a sprijini redresarea verde mai eficientă în urma crizei.

ȘTIAȚI CĂ? EU4Environment și-a restructurat site-ul. Acesta oferă o privire de ansamblu extinsă asupra activității sale cu privire la implementarea politicilor ecologice în țările PE.

La situația din 31 decembrie 2020, EU4Environment a înregistrat 329 de abonați la buletinele informative și a ajuns la mai mult de 150 000 de persoane pe rețelele sociale.

Abonați-vă la buletinele noastre informative lunare și urmăriți-ne pe **Facebook**.

Aspecte esențiale ale activităților regionale

- **Atelier de lucru subregional cu privire la aplicarea practică a ESM și EIM transfrontalieră:** Mai mult de 40 de reprezentanți ai autorităților de mediu din țările PE, inclusiv Moldova, au făcut schimb de experiențe în domeniul dezvoltării sistemelor naționale de evaluare a mediului. În plus, aceștia au primit orientare și instruire specifică cu privire la aplicarea instrumentelor de evaluare a mediului și bunelor practici internaționale.
- **Procedurile EIM transfrontaliere/Convenția de la Espoo, video:** Contribuie la sensibilizarea în raport cu procedurile EIM și promovează avantajele aferente pentru țările PE.
- **Cursul de instruire regional cu privire la Sistemele de management de mediu (SMM):** Mai mult de 50 de experți din țările Parteneriatului Estic au participat la această instruire practică. Utilizând exemplul unui producător austriac de ciocolată, participanții au lucrat asupra întregului ciclu de producție – de la boabele de cacao până la produsul final. De asemenea, ei au analizat și formulat etapele principale ale aplicării SMM – de la analiza părților interesate până la conformarea la standardele de monitorizare.
- **Atelier de lucru regional cu privire la implementarea parcurilor eco-industriale:** Mai mult de 140 participanți din țările Parteneriatului Estic și Asiei Centrale au examinat operațiunile în domeniul parcurilor eco-industriale. Ei au utilizat cele mai bune practici internaționale, cum sunt

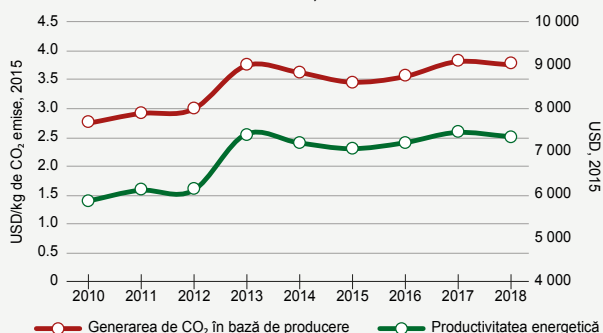
îmbunătățirea performanței socio-economice și de mediu ale rezidenților din zonele parcurilor, promovarea utilizării eficiente a resurselor și economia circulară și crearea de noi perspective inovatoare pentru practicarea unor afaceri responsabile.

- **Seminar regional cu privire la cele mai bune tehnici disponibile (BAT):** Mai mult de 50 de participanți au examinat progresul înregistrat în materie de aplicare a abordărilor BAT în țările PE, inclusiv Moldova. Ei au discutat provocările și realizările, învățând, în același timp din experiențele țărilor omoloage și membrilor UE cu privire la abordările pentru sprijinirea implementării.
- **Seminarul regional cu privire la abordările bazate pe riscuri pentru asigurarea conformității cu legislația de mediu:** Aproximativ 50 de funcționari și experți, inclusiv din Moldova, au împărtășit experiențele și au învățat cele mai bune practici în utilizarea abordărilor bazate pe riscuri în asigurarea conformității cu legislația de mediu în economiile europene și ale Parteneriatului Estic. De asemenea, a participat și Rețeaua Uniunii Europene pentru punerea în aplicare și respectarea legislației din domeniul mediului (IMPEL).
- **Participanții la cele două reuniuni ale Asambliei Regionale a proiectului EU4Environment** au analizat progresul înregistrat în implementarea programului EU4Environment și au aprobat planuri. De asemenea, reuniunile au pus la dispoziție platforme pentru diseminarea cunoștințelor și distribuirea celor mai bune practici la nivel regional.

INDICATORII CREȘTERII VERZI ÎN MOLDOVA: CE NE RELATEAZĂ ACEȘTIA?

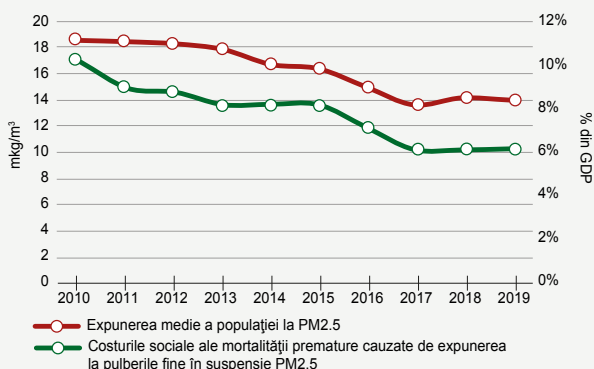
1

Productivitatea de mediu și a resurselor: Generarea de CO₂ și productivitatea energetică mai înaltă înseamnă o economie mai puțin poluantă, mai eficientă din punct de vedere a utilizării resurselor, precum și climă și mediu înconjurător mai curat

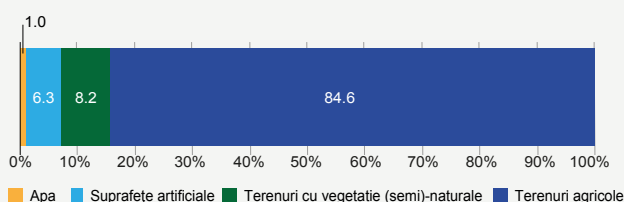
2

Dimensiunea de mediu în domeniul calității vieții: O expunere mai redusă la particulele fine înseamnă un aer mai curat și oameni mai sănătoși, și este mai puțin costisitoare pentru guvern

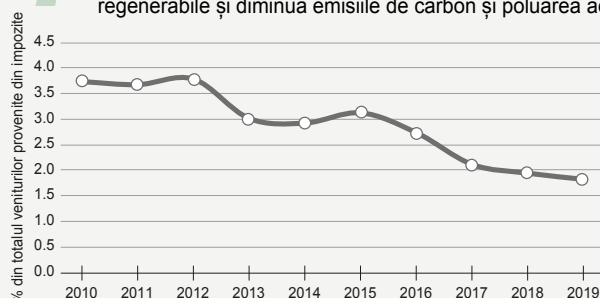
3

Baza de active naturale, 2018: Stocurile stabile de resurse naturale asigură utilizarea durabilă, care este esențială pentru tranziția la economia verde

4

Oportunități economice și intervenții de politici: Eliminarea subvențiilor pentru combustibilii fosili poate reduce deficitele bugetare, spori competitivitatea energiei regenerabile și diminua emisiile de carbon și poluarea aerului

EU4Environment se integrează în inițiativa unui cadru strategic unic pentru ecologizarea procesului decizional, realizarea unei economii durabile și a creșterii verzi, elaborarea de regulamente de mediu inteligente, protejarea ecosistemului și împărtășirea experiențelor.

● **Buget:** circa 20 milioane de euro pentru cele șase țări ale PE (cu contribuția UE de 19,5 milioane de euro)

● **Durata** 2019-2022

● **Agențiile de implementare:** Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), Comisia Economică pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite (CEE-ONU), Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP), Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (ONUDI) și Banca Mondială

● **Orientare generală:** Comisia Europeană

● **Parteneri naționali importanți în Republica Moldova:** Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului; Ministerul Economiei și Infrastructurii

EU4Environment pe scurt: Țările PE în 2020

7 000
de vizualizări ale site-ului
nostru web nou de la
lansarea sa la mijlocul
lunii octombrie

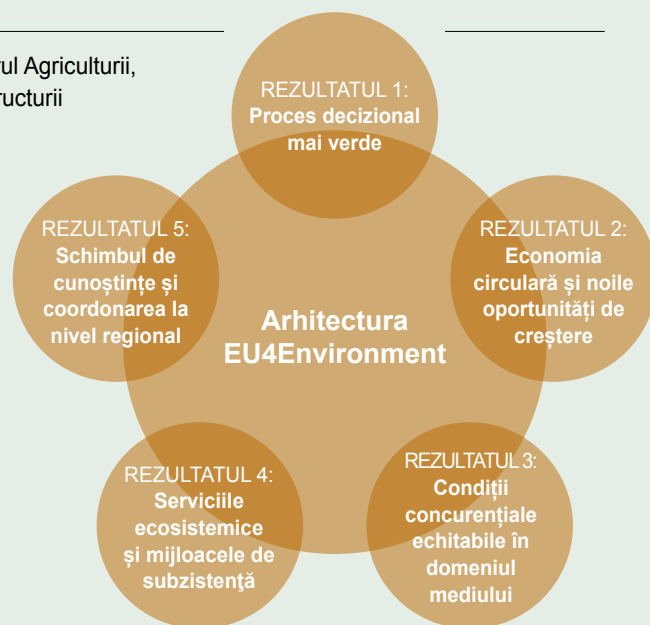
Peste 250
de experți instruiți
pe RECP

Peste 190
de participanți s-au
instruit pe SEA

Peste 100
de persoane au urmat un
nou curs de Economie
Verde

Peste 90
de IMM-uri consideră RECP ca
o parte a recuperării COVID-19

Urmăriți-ne

www.eu4environment.org/

www.facebook.com/EU4Environment-100539842031096

www.youtube.com/channel/UCi1GrwqTT-WJ30ztZMPq3xw

www.flickr.com/photos/182351066@N07

<http://eepurl.com/gUNbg1>

Date de contact

eu4environment@oecd.org

Declinarea responsabilității: Acest profil de țară a fost elaborat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Opiniile exprimate în acest document nu pot fi în nici un caz considerate drept reflecție a opiniilor oficiale ale Uniunii Europene, ale membrilor săi sau ale guvernelor țărilor Parteneriatului Estic. Prezentul document, precum și conținutul acestuia, nu aduce atingere statutului sau suveranității oricărui teritoriu, delimitării frontierelor și granițelor internaționale și denumirii oricărui teritoriu, oraș sau regiuni.

Surse: Statisticile OCDE cu privire la indicatorii creșterii verzi (populație, PIB real, structura economică, ICV); baza de date a Băncii Mondiale (remitențe și creșterea PIB-ului în 2019); Perspectiva economică globală a FMI (PIB și previziunile cu privire la șomaj pentru perioada 2020-21 și rata de șomaj pentru 2019); Documentul OCDE „COVID-19 crisis response in EaP countries” [Răspunsul la criza cauzată de COVID-19 în țările PE] (remitențe, domeniul informal, date care pot fi extrase, intervențiile ecologice în perioada COVID-19); Documentul OIM „Women and men in the informal economy: A statistical picture” [Femeile și bărbații în domeniul economiei informale: O imagine statistică]; intervențiile reprezentanților țării în cadrul consultațiilor organizate de EU4Environment (intervențiile ecologice de răspuns la COVID-19); contribuțiile coordonatorilor acțiunilor la nivel național și ale partenerilor de implementare.

Action implemented by: